

Ազգ

26 ԱՅԻՍ 2010 ՉՈՐԵՇԱԲԹԻ 96 (4476)

«Գրավյալ սարածքները» ազատելու եւս մի կոչ, այս անգամ՝ ՄԱԿ-ից

«Ես կոչ եմ անում միջազգային հանրությանը՝ ԵԱԳԿ Միճակի խմբի քննակնարկում ստիպել Հայաստանին կատարել առաջ փառված դահնգները Ադրբեջանի գրավյալ սարածքներն ազատագրելու վերաբերյալ», ըստ «Ինտերֆախս» գործակալության, հայտարարել է ՄԱԿ-ի գլխավոր ֆարսուղարի՝ բռնի սեղահանվածների եւ փախուսածների հարցերով օգնական Վալտեր Կալինը:

Նա նաեւ ուղղունել է Ադրբեջանի իշխանությունների ֆայլերը՝ փախուսածների բնակարանային դրամաները բարելավելու ուղղությամբ, բայց եւ նշել է, որ «Ադրբեջանի փախուսածների վիճակը լիովին կբարելավվի միայն այն ժամանակ, երբ ճշմարիտ վերադառնան սեփական բնակավայրեր կամ հնարավորություն ստանան բնակություն հաստատելու իրենց ցանկացած վայրում: Հուսով եմ՝ այդ ժամանակը հեռու չէ», նշել է ՄԱԿ-ի գլխավոր ֆարսուղարի օգնականը: Կալինն այս հայտարարություններն արել է Բաքուում, իսկ գաղտնի չէ, որ այդ ֆաղափ չեն հրավիրվում այն դատարանները, որոնք, բացի «Ադրբեջանի օկուպացված հողերից», որտեղ այլ ձեռնարկություն գիտեն: Բաքուում Կալինը հանդիպել է մի քանի ադրբեջանցի դատարանների հետ, բայց ադրբեջանցի փախուսածների ձայնը չի հասնում եւ, «վերլուծելով» իրավիճակը, հայտարարել է «Անհրաժեշտ է, որ ադրբեջանցի փախուսածները նույնպես մասնակից դառնան հաշտության բանակցություններին, դա կարագանի գործընթացը եւ առավել կայուն կդարձնի խաղաղ համաձայնագրի իրագործումը»: Ոգեւորվելով արտասահմանի դատարանների՝ Ադրբեջանի նախագահի աշխատակազմի ներկայացուցիչ Ալի Հասանովը անմիջապես «հիշել է»՝ «Կեն մի կողմից ադրբեջանցի փախուսածների մասին» եւ նշել է. «Այժմ հասուկ ծրագիր է մշակվում այդ մարդկանց սեփական բնակավայրեր վերադարձնելու ուղղությամբ»: Stu էջ 2

Ո՞ւմ ենք խաբուրում «անուծ» դիտարկելով Եվրոբանաձեւերը

ԱՐԱՎԵԻ ՏԱՐԱԿՈՒՅՈՒՅԱՆ Երեկի 451 ք.-ից ցայսօր մեզանում քիչ բան է փոխվել, այլապես «բարոյական» հարթանակի հովերով չէին սփռվել անգամ մեծությամբ իրականության սարքեր գործունեի եւ իրադրությունների առնչությամբ: Ջախողուններն ու անհաջողությունները րո՛նք է ոչ թե կոծկվեն սարքերով մեկնաբանություններով, այլ վերլուծվեն, ու հնարավորինս հստակ ուղղաճշվեն այդպիսի այլեւս չունենալու ուղղված ծրագրերը:

Գոյություն է հաղորդվում, կարծես աշխարհում քիչ են այնպիսի օրինակները, երբ սարքեր կառուցվելու են ընդունված ուղղություններով, ավելին՝ բազմակողմ ստորագրված փաստաթղթերն ու դաշմանագրերը մտնում են այդպիսի թղթային: Եվրոխորհրդարանի ընդունած 2216 բանաձեւը բնավ էլ այն առիթը չէ հայտարարելու, թե դա սոսկ բանաձեւ է, որն իրավական ուժ չունի, ու դրանով հանգստացնել հայկական իշխանությունների անգործության հետեւանմանից անհանգստացածներին:

Ինչ ասել կուգեմ, բայց միտում կա, այն էլ՝ մեզ համար զգալի անբարենդաս, երբ հակահայկական բովանդակությամբ թղթեր, հայտարարություններ, «իրավական ուժ չունեցող» էլի մի քանի տեսակի փաստաթղթեր են ընդունվում միջազգային մակարդակով, իսկ Հայաստանը, ավելի շուտ՝ իշխանությունը բավարարվում է դրանց «անուծ» լինելը փաստելով:

Երբ Ադրբեջանի փողոցով, հովերով թե գազ-նավթով, բայց այդուհանդերձ ՄԱԿ-ն ընդունեց մի քանի փաստաթուղթ՝ Ղարաբաղի առնչությամբ ամենավատ ձեւերով, հանրությանը հանգստացնում էին, թե ՄԱԿ-ն ինչ իրեն ստանա՞ծ մարմին է, էլի, իսկ այդ բանաձեւերն էլ՝ իրավական ոչ մի դատարանի չունեն: Իրավական դատարանի չունեն, բայց արի ու սեւ, որ իրենց հետեւից նոր «անուծ» թղթերի արարում են ֆառ սայիս:

Եվրոպական կազմակերպությունները կհամագործակցեն բանակի հետ

Այս մասին որոշում է կայացվել ՀՀ դատախազության նախարար Սեյրան Օհանյանի եւ Ֆրանսիայում հայկական կազմակերպությունների կոորդինատոր, ՀԲԸՄ Եվրոպական գրասենյակի ղեկավար Ալեքս Գոլցյանի հանդիպման ընթացքում: Հանդիպման ընթացքում առաջատար ցանկերվել է Սփյուռքի եւ հայկական բանակի համագործակցության մակարդակի մեծացման անհրաժեշտությունը:

Գազիկ Ծառուկյանը մեկնել է Խորվաթիա

ԲՀԿ մանուկի ծառայությունից սեղեկացնում են, որ «Բարգավաճ Հայաստան» կուսակցության նախագահ Գազիկ Ծառուկյանի գլխավորած դատախազական խումբը երեկ մեկնել է Խորվաթիա՝ այս երկրի նախագահ Իվո Յոսիպովիչի հրավերով: Լինելու են հանդիպումներ ինչպես Խորվաթիայի նախագահի, այնպես էլ Խորվաթիայի գործարար քննակնարկի հետ:

ՄԻՊ. Միջազգային կառույցները լավ գիտեն, թե Հայաստանում ինչ է կատարվում

Հայաստանի մարդու իրավունքների դատարանը (ՄԻՊ) Արմեն Գաբրիելյանը երեկ Հայաստանում խաղող հանրահավաքների իրավունքի վիճակի վերաբերյալ արտահերթ զեկույցում նշեց, որ խաղող հանրահավաքների առումով խախտված են օրենքի եւ իրավահիմնական դրակազմակերպության մասին օրենքի կարգադրությունը: Իրավունքների խախտումները հոգուտ խաղող հավաքների անցկացման կանխավարկածը, խաղող հավաքները դատարանում դեռ չեն սկսվել, համապատասխանությամբ, որ համապատասխանությանը, օրինականությունը, համապատասխանությունը, լավ վարչարարությունը եւ խոստովանության բացառումը: ՄԻՊ-ը նշում է, որ սկզբունքների խախտումը վկայում է, որ խաղող հավաքների իրավունքը չի գիտակցվում որդես երկրում մի քանի հիմնական հարցեր լուծելու միջոց: «Օրենսդրության ու իրավահիմնական դրակազմակերպության ուսումնասիրությունը ցույց է տալիս, որ 6 հիմնարար սկզբունքներն ամբողջությամբ կամ մասնակի խախտված են: Այսինքն՝ դրանք կարող են խախտված լինել մի դեպքում օրենսդրության ոչ դատարան մակարդակով վերլուծության, մյուս դեպքում՝ դա հետ կապ չունեցող իրավահիմնական դրակազմակերպության»:

Հարությունյանն ասաց, որ իրավահիմնական դրակազմակերպության ուսումնասիրությունները երկրի ոչ ժողովրդավարության հետեւանմանից անհանգստացնում են: «Իշխանությունները աս դեպքերում ժողովրդավարական սկզբունքների հիման վրա մոտեցում չեն ցուցաբերում»: Նա չմանրամասնեց իրավահիմնական դրակազմակերպության դրակազմակերպության լուծման միջոցները, որոնք հնարավորություն կստանան ծանոթացող միջազգային կառույցներին լիարժեք տեղեկացում կազմելու Հայաստանի իրավիճակի մասին: Այս կառույցները կառուցվելու են ՄԻՊ-ն ասաց, որ միջազգային կառույցները լավ գիտեն, թե այստեղ ինչ է կատարվում: «Չեկույցն էլ ֆաղափական չէ, որ գրենք ժողովրդական չեն եւ այլն: Չեկույցում հստակ կարմիր գծով գծում է, որ իրավահիմնական դրակազմակերպության խախտումներն ու շեղումները միայն օրենքի բացթողված դրակազմակերպված: Դա կա, բայց իրավաբանական լեզվով, ոչ թե ֆաղափական», ասաց նա՝ հավելելով, որ ՄԻՊ-ը ֆաղափական դատարան չէ: Թեպետ սարվա մեջ մի քանի անգամ հերթական ու արտահերթ բազմաթիվ զեկույցներ են հրապարակվում, սակայն միշտ չէ, որ դրանք արժանանում են դատարանական դատարանների ուսուցումը: Դա է դատարանը, որ արտահերթ զեկույցի հիման վրա փնտրված կառույցներն նաեւ օրենքի նախագիծ: < . <

Այս համարի հետ սարածվում է «Տնտեսական աճի նպաստավոր հիմքեր. ՀՀ վարչապետ Տիգրան Սարգսյանի ելույթը ՀՀ Ազգային ժողովում» ներդիրը:

«Միսակի խմբի առաքելության ժամկետն ավարտվել է»

Իրանը shասություն է համարում պատմության խելաթյուրումը Ադրբեջանի կողմից

Միրխասեն Սոմմենի

Նախքան ԼՂՀ-ում խորհրդարանական ընտրությունները Թուրքիան հանդես եկավ այդ ընտրությունները (ԼՂՀ-ն՝ ընդհանրապես - Հ. Ա.) չճանաչելու հայտարարությամբ: Անկարան հենց այս, մեղմ ասած, կողմնակալ մոտեցմամբ է ցանկանում «խցկվել» Միսակի խումբը եւ դեռ սարակուսամ է հայցնում, թե «ի՞նչ կա այդքան զարմանալու»: Ղարաբաղյան համակարգի լուծման միջոցները կարգավիճակ ցանկանում է ստանալ նաեւ հարեւան Իրանը, եւ ի սարքերում Թուրքիայի, Թեհրանից ոչ ԼՂՀ ընտրությունների առաջ, ոչ հետ չհնչեցնել կողմնակալ հայտարարություններ, փոխարենը Իրանը, կրկին ի սարքերում Անկարայի, դիտարկված խումբ ուղարկել Արցախ՝ զննարկելու ընտրությունների ընթացքն ու արդյունքները: «Ազգը» գրուցեց այդ խմբի անդամների՝ իրանական «Սոր հայց» գիտահետազոտական կենտրոնի նախագահ, դոկտոր Միրխասեն Սոմմենիի եւ «Իրան-Հայաստան բարեկամություն» կազմակերպության ներկայացուցիչ Ռուբեն Սարգսյանի հետ: Stu էջ 3

Եթե արձարանները չաղանդանսավեն, «Ուսանողական այգու» խնդիրը կլուծվի դասարանում

«Ուսանողական այգու» դասարանային, այնտեղ ընթացող ժամանակահատվածների դադարեցման ու բեռնե կառույցների աղանդանսավեն, մարտ օդ չնչելու դահնգի սակ իրենց ստորագրություն են դրել 19760 ֆաղափայցի: Դրան համադասարանական փաստաթղթով ու դատարանային միջոցներով, նախաձեռնության անդամներն արդեն ուղարկել են նախագահ ՀՀ Սեյրան Սարգսյանին, ԱԺ նախագահ Հովիվ Արսևանյանին, վարչապետ Տիգրան Սարգսյանին եւ ֆաղափայց Քաղկի Բեգլարյանին: «Մեմ են մեր ֆաղափ սերը» նախաձեռնության անդամներից Վահրամ Սողոմոնյանն ասում է, որ ստորագրակալի շնորհիվ ֆաղափայցական գիտակցությունն ամրադրվեց, ակտիվություն ցուցաբերեցին հասկալի բարձր դասարանի աշակերտներն ու ուսանողները: Թեպետ արդյունքի կառուցադասման ու ժամանակահատվածում դեռ է օրոջ 20.000 մարդ, սակայն մասնաֆաղափայթ բողոքի ձայնը չի լսվում: Զար լուրջում՝ ֆաղափայցներին, բնաղափայցության նախարարությունից ու մնացած կառույցներից:

Այգում դեռ ժամանակահատվածների ընթացքում են: «Մեմ են մեր ֆաղափ սերը» նախաձեռնության անդամները մասնակալ դիմել էին ֆաղափայցարան՝ սարածի վարձակալությանն առնչվող փաստաթղթերն ու սարածի սեփականացման անունները ներկայացնելու առաջարկությունները ընթացում են: «Մեմ են մեր ֆաղափ սերը» նախաձեռնության անդամները մասնակալ դիմել էին ֆաղափայցարան՝ սարածի վարձակալությանն առնչվող փաստաթղթերն ու սարածի սեփականացման անունները ներկայացնելու առաջարկությունները ընթացում են: «Մեմ են մեր ֆաղափ սերը» նախաձեռնության անդամները մասնակալ դիմել էին ֆաղափայցարան՝ սարածի վարձակալությանն առնչվող փաստաթղթերն ու սարածի սեփականացման անունները ներկայացնելու առաջարկությունները ընթացում են: Stu էջ 2

Չկնարույծները՝ հավերժ «գոհի» դերում

«Մեր երկրում շատ բան զարգանում է ձկնաբուծությունը, եւ Հայաստանը կարող է իր ուրույն տեղը գրավել համաշխարհային շուկայում: Վերջին 3-4 տարում ձկնաբուծների թիվը երեք թե կրկնապատկվել է: Եւ տնտեսական տեսակետից «Փաստարկ» ակումբում ասաց Հայաստանի ձկնաբուծների միության նախագահ Արկադի Գետրոյանը եւ ընդգծեց, որ 1996 թվականին Հայաստանում արտադրվում էր ընդամենը 40 տոննա ձուկ, իսկ այսօր՝ 4500 տոննայից ավելի:

«Ուկրաինայից արդեն նորից լուծվել են կամ: Հունվարից սկսած ամեն ամիս Ռուսաստան են արահանում շուրջ 20 տոննայից ոչ թակաս ձուկ», նշեց Ա. Գետրոյանը:

Բանախոսի կարծիքով՝ ձկնաբուծները եւս անմասն չեն խնդիրներից. նրանք ունեն 3 կարտեր խնդիր՝ ջրօգտագործման, ջրահեռացման եւ հողի կարգը փոխելու հետ կապված:

«Մեզ մեղադրում են, որ ձկնաբուծները հետադարձ ջրերն օգտագործում են ոչ թակաս ուղղությամբ, այսինքն՝ ղեկ է քանդում, գետը թափեն, բայց լցնում են դրեմաժային սիստեմի մեջ եւ դրեմաժային սիստեմը ծանրաբեռնելով նոսրացնում են հողերի աղակալմանը: Այո, ասվածի մեջ ճշմարտության տարր կա, բայց սրան ղեկ է ուրիշ տեսանկյունից էլ նայել», նշեց Արկադի Գետրոյանը եւ արդարացի, որ ձկնաբուծը մեղավոր չէ, որովհետեւ 1997-98 թվականներին, երբ մարդիկ սկսել էին ձկնաբուծությամբ զբաղվել, խնդիրն այդքան սուր չէր: Այսօր շատ ճնշումներ են, որով զսնվում են

գետերից 5-6 կմ հեռու, ըստ բանախոսի, կոծվարանան իրենց միջոցներով կառուցել ջրահեռացման կառույցներ, եւ Ա. Գետրոյանն ասաց, որ այդ վիճակից դուրս գալու համար նրանց ղեկ է աջակցի կառավարությունը:

Ինչ վերաբերում է հողի կարգը փոխելու խնդրին, այստեղ բանախոսը նկատեց, որ հողի կարգը փոխելիս բարձրանում է հողի արժեքը, օրինակ՝ 1 հեկտարի արժեքը 60 հազար դրամից դառնում է 8-19 միլիոն դրամ:

«Մենք ակտիվորեն համագործակցում ենք կառավարական մարմինների հետ», նշեց Ա. Գետրոյանը: Նրա կարծիքով՝ հողի կարգը փոխելու եւ ջրահեռացման խնդիրների լուծումներ կլինեն:

Բանախոսը նկատեց, որ գնալով նվազում են Արարատյան դաշտավայրի ընդերքային ջրերի ոչ թե ծա-

վալները, այլ ճնշումը: Վերջին 3-4 տարվա ընթացքում իրավունքներ սրվեցին բավականին անկանոն կերպով, եւ փորվեցին շատ ջրհորեր, որոնց հետեւանում էլ ընկավ ջրի ճնշումը:

«Որ ջուրը չափելու անհրաժեշտություն կա, դա մենք ընդունում ենք: Մեզ առաջարկում են ջրաչափեր, որոնք թանկ են՝ շուրջ 1000 եվրո», դժգոհեց Ա. Գետրոյանը եւ առաջարկեց իրենց մեթոդը. «Կամ ավելի էժան ջրաչափերի օգտագործում»:

Փաստորեն, ձկնաբուծները, ունենալով ոչ սակավ հաջողություններ ու եկամուտներ, շարունակում են դժգոհել, որ չեն կարող ինֆունույն լուծել իրենց խնդիրները, մույնիսկ 1000 եվրո արժողությամբ ջրաչափը նրանց համար մնում է «ճիտություն»:

Բ. Պ.

«ժառանգությունն» առաջարկների լուծման համար

«ՀՀ արտաքին գործերի նախարարության եւ իշխող կոալիցիայի անգործության հետեւանում է վերջին տարիների լիազուրու միտումը ընդունվել է թիվ 2216 բանաձեռը, որում մասնավորապես դարաբաղ-արդրեզանական հակամարտությանն առնչվող ձեռնարկները չեն համարադրվում իրականությանը, ավելի մարտնչական են Լեռնային Ղարաբաղի (Արցախի) Հանրապետության հիմնախնդրի վերաբերյալ ակնհայտորեն արդրեզանաձեռն դիրքորոշումներ», հայտարարել է երեկ «ժառանգություն» կուսակցությունը: Հայաստանում մեզ նաեւ ասվում է, թե ՀՀ գործող իշխանությունների անհամարժեք արտաքին քաղաքականության հետեւանում է հայկական շահերի դեմ թուր-արդրեզանական սանդեմի սանձազերծած ֆարզակազան եւ ֆաղափական ուժգնացող դաշտաբանական համակարգված, արդյունավետ հակազդեցության բացակայությունը վստահավոր այդ դաշինքին հնարավորություն կսա ֆաղափական ու դիվանագիտական նորմոր հաջողություններ գրանցել այնքան ժամանակ, քանի դեռ նոյաբանակային եւ լիովին չի օգտագործվում հայ ժողովրդի ողջ ներուժը՝ ՀՀ ղեկավարները բոլոր կառույցների, հայրենի աշխարհափոխ ֆաղափական, հասարակական եւ կրոնական կազ-

մակերությունների, արտերկրի հայաստան համայնքների բնակչության հավաքական կարողակամությունը: Ըստ «ժառանգության» հայաստանում արդրեզանական արեւմտի հաջող վստահավոր հանգրվանը ԵՄԽԿ նախագահ, Թուրքիայի Հանրապետության ներկայացուցիչ Սուլթան Զավուչուլի գործողություններն են՝ ուղղված ԵՄԽԿ թիվ 1416(2005) բանաձեռի կենսակոչմանը, այն է՝ Լեռնային Ղարաբաղի հիմնախնդրով զբաղվող ենթահանձնաժողովի վերակազմավորումը: ԵՄԽԿ-ում ՀՀ ղեկավարությունը՝ չունենալով ԼՂՀ լիազորությունը, Ստրասբուրգում բանակցություններ է վարում արդրեզանական ղեկավարության ղեկավարի եւ Զավուչուլիի հետ: «ժառանգությունը» նաեւ առաջարկում է, որ Հայոց ղեկավարության դեմ միջազգային կառույցներում առկա մարտահրավերները կանխելու եւ դրանց արդարացի լուծումը սալու համար անհրաժեշտ է շուտափոյն պետք է Համալսարանը խորհուրդ՝ բաղկացած ՀՀ եւ ԼՂՀ Ազգային ժողովների համադասարան խորհրդարանական մշակական հանձնաժողովների անդամ-ղախարհակներին, ՀՀ եւ ԼՂՀ արտաքին գործերի նախարարությունների ներկայացուցիչներից:

Ո՞րն են խաբուրդ «անուծ» ղեկավարները

1-ին էջից
Հրաշալիորեն հասկանալով արդրեզանաձեռն բանաձեռի ուղղությամբ Արդրեզանի կասարած աշխատանքի հնարավորությունները, այդուհանդերձ, ղեկ է համաձայնել, որ բանաձեռի ընդունումը «դարձադարձ բանաձեռ» չէ, ինչպես մեկնաբանում է Հայաստանի արտգործնախարարությունը, չնայած ընդդիմադիր կեցվածք բռնածների գնահատականներն էլ իրականությանը չեն համադասարանում: Վերջիններիս լսելիս կարելի է մտածել, թե Եվրոխորհրդարանի բանաձեռը անմիջապես կասարած ենթակա է, ու մեզ մնում է սզալ տեղի ունեցածը:

Թերեւս այցելության ընթացքում եւ ավարտին սրվելիք գնահատականները կարող են հսակ դասարան սալ, թե բուլղարացի Եվրոխորհրդարանական Եվգենի Կիրիլովն ակնայա արդրեզանաձեռն միակ դրեւորումն է, եւ խորհրդարան էլ անփութությամբ է ընդունել այդ բանաձեռը, թե՛ ԵՄ Եվրոյն էլ չեն ընդունել Լեռնային Ղարաբաղի հարցին դարձել է «արդրեզանաձեռ»:

Եվրոխորհրդարանի 2216 բանաձեռով անհանգստություն էր արտահայտվել, թե «հարյուրազարավոր փախսականների իրավունքները շարունակում են ոտնահարված մնալ: Այս համատեքստում Եվրոպական խորհրդարանը ղախաձեռն է հայկական ուժերը դուրս բերել արդրեզանական օլիոլազգված սարածներից՝ թոյլ սալով տեղահանվածներին վերադառնալ իրենց օջախները: Եվրոխորհրդարանը ղնդում է, որ հայկական ուժերը ղեկ է արագորեն լքեն Լեռնային Ղարաբաղին հարող բոլոր օլիոլազգված արդրեզանական սարածները»:

Այս առնչությամբ սնանկ են դասողությունները, թե Մինսկի խմբի համանախագահող երկրները որեւէ արձագանք չեն սզել բանաձեռին: Միայն հարկ է իրեցնել, որ Մինսկի խմբի համանախագահող երկրները չեն արձագանքում անգամ, երբ Արդրեզանի խոսափողն է միացնում:

Իսկ այն, որ Արդրեզանը, Թուրքիան էլ վրադիր, իսկադես լավ են աշխատել այս բանաձեռն առաջ սանելիս, միանշանակ ընդունելի է, հասկադես որ Հայաստանում ու Ղարաբաղում մի կարգին երեք չեն էլ ինքնել այդ գործընթացին, իսկ ղախաձեռնաբանությունը, թե մեր միջոցները բավարար չեն, չի կարող ձախողման արդարացում լինել:

Մյուս կողմից, ղեկ է մոռանալ, որ աշխարհում բազմաթիվ բանաձեռն են ինքնակալվել, բայց դրանք ոչ միայն չեն կասարվել, այլեւ խորհրդակազան բնույթի իրենց որակում իսկ երեւան չեն հանել: Սակայն հույս ունել, թե խորհրդակազան բնույթ ունեցող 2216 բանաձեռը մոռացության կսան կամ էլ որդես նախարար չեն իսկի ավելի կարե-

«ԱԶԳ» ՕՐԱԹԻՐԹ
Հրասարակութեան ժժ սարի
Հիմնադիր եւ հրասարակիչ
«ԱԶԳ ՕՐԱԹԻՐԹ» ՄՈՒԸ
Երեւան 0010, Հանրադեսութեան 47
Ֆախս 374 10 562863
e-mail: azg@azg.am
azg2@arminco.com
www.azg.am

Գլխաւոր խմբագիր
ՅԱԿՈԲ ԱՆԻՏԻՆԻԱՆ / հեռ. 521635
խմբագիր
ՊԱՐՈՅՐ ՅԱԿՈԲԵԱՆ / հեռ. 529221
Հաւակադատութիւն (գովազդ) / հեռ. 582960
Լրագրողների սեկեանկ / հեռ. 581841
Հանակարգ. ծառայութիւն / հեռ. 582483

Շուրջօրայ լրահաւաք ծառայութիւն
/ հեռ. 529353

Հանակարգային շարաւածը
«Ազգ» թերթի
Թերթի միութիւնը ամբողջական թէ մասնակի արտադրումները տադար զանակ միջոցով, ռադիոհեռուադեսութեան միջոցով կան համացանցով, առանց խմբագրութեան գրաւոր համաձայնութեան խոսքի արգելում են համաձայն ՀՀ ինքնակազմի իրաւունքի մասին օրէնքի: Միութիւնը չեն գրախոսում ու չեն վերադարձում:
Գ շարով յորաւածները գովազդային են, որոնց բովադարակութեան համար խմբագրութիւնը ղախախանասութիւն չի կում:

“AZG” Daily NEWSPAPER
Editor-in-chief
H.AVEDIKIAN / phone: 374 10 521635
47 Hanrapetoutian st.,
Yerevan, Armenia, 0010

Եթե արձարանները չադանունսաժվեն, «Ուսանողական այգու» խնդիրը կլուծվի դասարանում

1-ին էջից
Ինչ է նշանակում «Ազգ» օրաթերթին սզած Ազգային գրադարանի սնօրեն Դավիթ Սարգսյանի հարցազրույցը, թե՛ եթե ես լինեի՝ ավսակայանստեղի կկառուցեի: Ինչո՞ւ են մսավորականները, բացասական իմաստով, այդքան հարմարվող», ասում է նախաձեռնութեան անդամներից Արթուր Ավթանդիլյանը:

կարող այդ խնդիրը բարձրաձայնել: Աժ փոխնախագահ Սամվել Նիկոյանն էլ «Ուսանողական այգու» տեղը չի իրեցել: Խոսադեցել է գործի մանրամասներին ծանոթանալ ու հաջող օրն իրենց հետ հանդիմել: Բայց այդ հաջող օրն այդդես էլ չենկալ: ԳԱԱ սնօրեն Ռադիկ Սարհրոյանն ասել է. «Արձանը (նկատի ունի այգուն տեղադրված Վիկտոր Համբարձումյանի արձանը-Հ.Հ.) ես դրեցի, ծառերն էլ դուր ղախեի»:

Այժմ երիտասարդները սղասում են իշխանությունների գործողություններին: Եթե ֆաղափակիր մեթոդներով չկարողանան այգին ղախողանել, կդիմեն կզուկ միջոցների: Նրանց մեկնաբանությամբ՝ խաղաղ բանակցությունների փուլն ավարտվել է, այժմ բոյկոտների, երթերի, հանրահավաքների ու ռադիկալ գործողությունների ժամանակն է: Եթե այգուն շինարարությունը չղաղարեցվի ու այգին մախկին տեսի չբերվի, ֆաղափադեսարանի դեմ դասարան հայց կուղարկեն՝ ֆաղափաժնական, ՀՀ սահմանադրութեան, բնադախդանական եւ մի շարք այլ օրենքների խախտման համար: Հայցվորներն են Ազգային գրադարանի ընթերցողները, օրգակայի բնակիչները:

«Լռում են, որդեսգի խնդիր չունենան ֆաղափադեսարանի հետ, նրանք մսավորականներ են, բայց սղվոր չեն հանրութեան տեսակետը ներկայացնելու», ասաց Արթուր Ավթանդիլյանը՝ փաստելով, որ մի շարք մսավորականներ՝ Արթուր Մեսչյանը, Լեւոն Արմյանը, Ջիմ Թորոյանը, Դավիթ Երեւանցին մասնակցել են ստորագրահավաքին:

«Գրավյալ սարածները» ազատելու եւս մի կոչ, այս անգամ՝ ՄԱԿ-ից

1-ին էջից
Հեռախոսակազմն այն է, որ Արդրեզանում բոլորն էլ խոստովանում են, որ Ղարաբաղի ազգաբնակչութեան մեծամասնությունը եղել են հայերը, սակայն այդ ինչդես է սսացվում, որ, ըստ սովետական վերջին մարդահամարի արդյունքների, Ղարաբաղի բնակչութեան թիվը եղել է շուրջ 200 հազար, ընդ որում, ինչդես արդեն նշեցին մեծամասնությունը՝ հայեր, սակայն հանկարծ հայսնվում են «կես միլիոն արդրեզանցի փախսականներ»: Բացի սրանից, ՄԱԿ-ի գլխավոր ֆարսուդարի փախսականների եւ բռնի տեղահանվածների գծով օգնակա-

նը լավ կլինեի, որ մնան մի այցելություն էլ կազմակերպեի Հայաստան եւ ԼՂՀ եւ տեսներ, թե որքան հայ փախսականներ եւ մանավանդ բռնի տեղահանվածներ կան ոչ միայն բուն ղարաբաղյան սարածներից՝ Շահումյանից եւ Մարտկերտի մնացած մասից, այլեւ արդրեզանական ֆաղափներից ու բնակավայրերից: Ինչդես ղեկ է նրանք ադրեն Արդրեզանի կազմում, երբ այդ երկրում «հայը դիւերին թեւանել է»: Եվ վերջապես՝ Կախինն առաջարկում է «բանակցություններին մասնակցից դարձնել արդրեզանցի փախսականներին», սակայն այդ դեմքում ինչո՞ւ ներկայիս ԼՂՀ հայ

բնակչությունը, ինչդես նաեւ Արդրեզանի օրգակազմն մեզ մնացած Շահումյանի եւ Մարտկերտի հայ փախսականները չեն կարող մասնակցել այդ բանակցություններին, որով միջոց էլ մեծամասնությունն են կազմել Արցախում, եւ որով էլ, ելնելով անելանելի ղայմաններից, ժողովրդական հանրավեով վաղուց արդեն արտադեսել են իրենց արդարացի կամքը, որի արդարացի լինելը նույն ՄԱԿ-ի ընդունած «ժողովուրդների ինֆորուցման իրավունքի համընդհանուր իրականացում» վերնագրով ինչակազմում է աղադուցվում:

Ն. ԱՅՅԻՍ

Ռուսաստանի հայերի միության Տասնամյակ Միասնություն. գաղափարից՝ իրականություն

Արամ Աբրահամյան

«Ազգը» շարունակում է «Ռուսաստանի հայերի միության 10-ամյակ» խորագրի ներքո հրատարակումների շարքը: Այս համարում մենք անդրադարձնում ենք Միության ստեղծման ակունքներում կանգնած մարդկանց, որոնց հավաքականության շնորհիվ է, որ Ռուսաստանի հայերի միությունը ոչ թե անունով է միություն, այլ բառի բուն իմաստով. սարքեր ոլորներում հայտնի, սարքեր գործունեություն ծավալող հայ մարդկանց միավորել է միասնական լինելու գաղափարը, եւ սկսվել է մի դժվարին, բայց անհրաժեշտ ճանապարհ՝ այդ գաղափարը դարձնելու իրականություն:

Ուլի՛ք են այդ մարդիկ, որոնք միավորվեցին յուրաքանչյուր հայի համար նվիրական միասնություն գաղափարի շուրջը: Միավորվեցին՝ առանց հայտնի դառնալու ցանկության, քանի որ նրանք իրենց բազմամյա գործունեությանը արդեն իսկ անուն եւ համբավ ստացել են: Եվ, ամենակարեւորը, ինչպես սարքեր ոլորներ ներկայացնող մարդիկ որոշեցին համախմբված գործել, ո՞վ նրանց միավորեց եւ ինչի՞ շուրջը:

«Պարզապես ես սիրում եմ այս ժողովրդին մի փոքր ավելի, քան մյուսներին»:

Մեծանուն հայագի գրող Վիլյամ Սարգսյանի այս խոսքերն՝ ուղղված հայությանը, վստահաբար հարազատ են նաեւ Ռուսաստանի հայերի միության նախագահ Արամ Աբրահամյանին: Դեռեւ Չայասանում, հոր մահից հետո, Աբրահամյանների բազմազավակ ընտանիքը անցել է դաժան ճանապարհ: Կարելի է ճշել, որ Արամ Աբրահամյանի բնավորությունը՝ երբեք չընկրկել, միշտ առաջ գնալ, հիմնավորվել է հենց մանկության դաժան սարիներին: Երկար սարիներ աշխատելով հայրենիքում, Աբրահամյանը մեկնեց Մոսկվա: Սրանք այն սարիներն էին, երբ փլուզվում էր հսկայական ԽՍՀՄ-ը, իսկ այդ սարիներին շարժող չկարողացան հարմարվել, զսնել իրենց նոր տեղը: Սակայն դժվարությունների հաղթահարման մեծ փորձ ունեցող Աբրահամյանը կարողացավ: 1993-ին Ռուսաստանում նա հիմնադրեց «Սոպակիտ» ներդրումային ընկերությունը, սկսեց համագործակցել «Դե Բիս» եւ «Թոմսոն» հայտնի ընկերությունների հետ: Աբրահամյանը կառուցեց Ռուսաստանի լավագույն թանկարժեք ֆաբրիկաները, նրա գործը հայրենասիրությունն ու մարդասիրությունն՝ առհասարակ: Կարելի է ասել, որ հենց այս բառերն էին Ռուսաստանի հայերի ստեղծման հիմքը՝ միասնություն եւ համասարած եղանակության գոնե ձգտում: Արդելով

Ռուսաստանում եւ դարձրեք բար փոփոխություններ հայերի հետ, Աբրահամյանը շեշտով ինչպես անհանգստացնող, այնպես էլ ոգեւորիչ երեւոյթներ: Անհանգստացնողն այն էր, որ շատ հայեր իրենց նոր հայրենիքում ասփճանաբար սկսել էին մոռանալ ավանդույթները, լեզուն, իսկ ոգեւորիչն այն էր, որ այս հայերի ֆոնին էլ նկատելի էր այն հսկայական ներուժը, որն ունի հավաքական հայությունը, ներուժ՝ լուծելու հայությանը վերաբերող ամեն մի խնդիր ինչպես Ռուսաստանում, այնպես էլ Չայասանում, եւ ինչպես ՌՖՍՀ հեռավոր գործունեությունը ցույց սկսեց (որին մենք դեռ կանդիդատներում), առհասարակ ամենուր: Տեսնելով եւ հասկանալով այս ամենը՝ Աբրահամյանը, դրսեւորելով կազմակերպչական մեծ հմտություն, սկսեց իրականություն դարձնել իր վաղեմի երազանքն ու նպատակը՝ հայերին միավորել, մասնավորապես՝ Աբրահամյանում, սովետական երկրի փլուզումից հետո սկսել էր ձեռնավորել նոր հայկական սփյուռք: Ռուսաստանի հայություն

Անկախ այն մեծ հավաստիք, որն ուներ Աբրահամյանը, ամենուր կլինեք իրագործել այսֆան կարեւոր գործը, մասնավորապես նրա սկզբում շատերն էին նրան փորձում սարհանդել, թե հայերին միավորելն անհնար է: Սակայն Աբրահամյանը ոչ միայն հետ չմնաց իր նպատակներից, այլեւ կարողացավ զսնել ու ստեղծել համախոհների թիւ, որոնց միասնական գործելու օրինակը հենց ընդհանուր առմամբ հայերի միասնության օրինակ է: Տարբեր ոլորներից՝ ֆաբրիկաներում, հասարակական կյանք, մշակույթ, սպորտ, գործարար աշխարհ եւ այլն, մարդիկ հավասարեցին հայկական միասնությանը, այդ երազանքը նրանք էլ եւ առհասարակ բոլոր հայերն ունեն, իսկ երազանքի առկայության դարձապայան հավասարը շատ ավելի հեշտությանը է ստացվում, մասնավորապես՝ հայերի ուժեղ մարդ է, իսկ վերջինիս համար չի կարող լինել որեւէ անհնարին բան:

Գեորգի Տեր-Ղազարյանը՝ ԳԿԿ Կենտկոմի երկրորդ ֆուրստը, ԽՍՀՄ

հետաքրքիր նրա անդամակցությունը ՌՖՍՀ-ին արդարացված է:

Գագիկ Աղիբեկյանը՝ «Ռոմանով Դվոր» ընկերության նախագահ, ՌՖՍՀ վարչության անդամ, Գագիկ Զաֆարյանը՝ «Յունիսթրոմ» բանկի նախագահ, ՌՖՍՀ վարչության անդամ, ինչպես նաեւ բազմաթիվ այլ գործարարներ, որոնցից յուրաքանչյուրը լուրջ ներդրում ունի հսկայական Ռուսաստանի ճնշման մեջ: Այս մարդկանց շնորհիվ է, որ Չայասանում ռուսական կառույցները են կառուցվում, սերտացվում են կապերը հայ եւ ռուս գործարարների միջեւ, իսկ այս վերջինի՝ Չայասանի ճնշման մասին ավելորդ է խոսել:

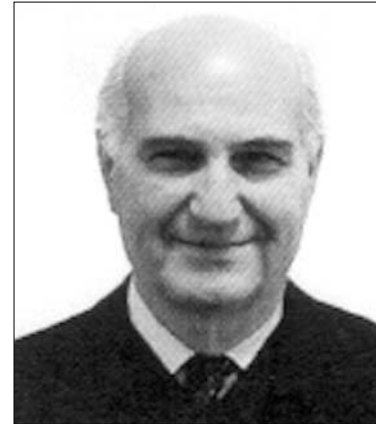
Ամեն Զիգարիսյանի ԽՍՀՄ եւ Չայասանի ժողովրդական արժիստ, ՌՖՍՀ խորհրդի անդամ: Գայագիկ մեծանուն դեռասանի անունը վաղուց արդեն այցեքարտ է դարձել Ռուսաստանում աղյուղ հայ մարդու համար: Զիգարիսյանը իր գործունեությամբ, «երբեք որեւէ հայի չմեծելու

անդամ, ինչպես նաեւ բազմաթիվ այլ գիտնականներ: Այս մարդկանց շնորհիվ ամեն սարի մեք երկր են գալիս հոշակավոր ռուս բժիշկ-գիտնականներ՝ անվճար կոնսուլտացիաներ, բուժումներ անում: Այսինքն՝ ՌՖՍՀ նախաձեռնությամբ, ռուս բժիշկները (աշխարհահռչակ անուններ) իրենց գործնական աշխատանքն են իրականացնում Չայասանում՝ նմանապես անառաջին հերթին հայ բժիշկների մասնագիտական որակների բարձրացման:

ՌՖՍՀ վարչության, խորհրդի անդամ են նաեւ բազմաթիվ այլ հայտնի անձնավորություններ, որոնց բոլորին անդրադարձնալու համար դարձապես մեք էջերը չէին բավականացնի, ընդամենը մի քանի անուն անվճար ՌԴ Պետդու մայի փոխնախագահ, ԽՍՀՄ հերոս Արթուր Զիլինգարով, Ռուսաստանի ԳԱԱ ակադեմիկոս Սամվել Գրիգորյան, Մոսկվայի միջազգային հարաբերությունների դոկտորանտ Կոնստանտին Կոնստանտինովիչ Կոնստանտինով, հայտնի ֆուլբրայթ Անդրանիկ Միրանյան, ֆանդակա-

Զենյա Աղայան

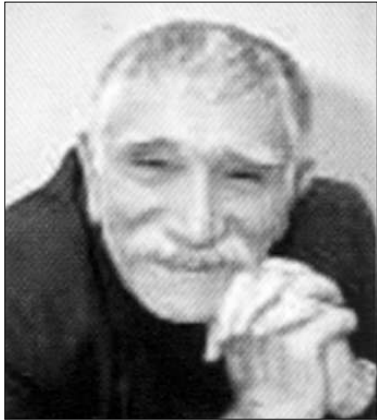
Անզոր Աղայան

Գագիկ Աղիբեկյան

Գեորգի Տեր-Ղազարյան

Արամ Զիգարիսյան

Գագիկ Զաքարյան

Նիկիտա Սիկանյան

Սեդա Վերմիշեան

այլեւ ոչ միայն հնաբնակներն էին, բազմաթիվ հայաստանցիներ մեկնում էին Ռուսաստան աշխատանքի, հետեւաբար Աբրահամյանի համար շեշտանելի դարձավ այն հանգամանքը, որ Ռուսաստանի հայությունն ունի նաեւ աշխատանքային, կրթամշակութային, իրավական օգնության դասընթացային խնդիր, անհոգ, հայադաժնույթության առաջնությունը: Զենյա այս հրամայականով Աբրահամյանին հասկանալի դարձավ Միություն ստեղծելու անհրաժեշտությունը: «Վաս է, երբ դու կարող ես օգնել մարդուն, բայց դա չես անում: Ասելով ինձ սկսել է, որ ես կիսվեմ ուրիշների հետ», այսպես է հասկանում իր առաջնությունը Արամ Աբրահամյանը:

Սակայն որքան բարդ է հայերին միավորելը, որքան անհրաժեշտ, նույնքան էլ բարդ: Եվ արդյո՞ գիտե՞ք, որ Աբրահամյանը այդ բարդությունը: Իհարկե գիտեցնում էր, իսկ դժվարություններ հաղթահարելը դեռ մանկուց նրա բնավորությունն է դարձել: «Հայերին շատ դժվար է միավորելը, գրեթե անհնար: Ամեն մի հայ մտածում է, թե ինքն է գլխավորը», ասում է Աբրահամյանը, բայց ոչ թե հոսալիված կամ նյարդայնացած, այլ՝ ժողովրդի, քանի որ նրա համար չկան վատ հայեր, դարձապես՝ «...ես սիրում եմ այս ժողովրդին մի փոքր ավելի, քան մյուսներին»:

Եւ Ռուսաստանի դեպքում, ՌՖՍՀ առաջին փոխնախագահ: Տեր-Ղազարյանի կենսագրությունը, նրա գործունեությունը ամբողջովին միասնական դառնալու ճանապարհ է: Երկար սարիներ աշխատելով Սովետական Չայասանի ղեկավար դասում, նրա կարեւորագույն նպատակն է հենց եղել այն, ինչը այսօր ամեն մի Ռուսաստանի հայերի միությունը՝ հայերի համայնությունը: Ամենիսկ դասակարգված չէ, որ Տեր-Ղազարյանը այս միասնական թիմից է, նա իր երկարամյա աշխատանքային ու կենսական փորձն այսօր էլ ի մտաւ եւ դրել հարեմիսին ու հայությանը, որտեղ էլ նրանք լինեն:

Նիկիտա Սիկանյան՝ ՍՍՀՄ վասակավոր մարզիչ, օլիմպիական ջեմոկոն, Օլիմպիական եւ ՖԻՖԱ-ի ժամանակների ասոցիատ, ՌՖՍՀ վարչության անդամ: Ֆուտբոլի լեգենդար գիտնականը ներկայացվելու կարի չունի. հայկական ֆուտբոլը նրան է դարձապես միակ փայլուն հաջողության համար: 1973-ին Սիկանյանի գլխավորությամբ հայ ֆուտբոլիստները միասնական դարձին ողջ հայությանը: Երբ մի ամբողջ համառոտություն, ճնշում, փողոցներում դիտում է հանդիպումը, ակամաստ լինում մեք հաղթանակին, դա միայն աղապուրում է, որ Սիկանյանին ես ազգային միասնության ճանապարհը ծանոթ է,

բնավորությամբ» նույնպես դասակարգված չէ հայտնվել ազգային միասնության ճանապարհին:

Սեդա Վերմիշեան՝ բանաստեղծուհի, հրատարակախոս: Վերմիշեանի ջանքերով ամեն սարի Չայասան են գալիս ռուս գրողներ, հասկանալի են եւ, որ վերջիններս այցելում են նաեւ հայկական Արցախ եւ իրենց սրավորությունները արտահայտում նոր գործերում: Ստացվում է, որ ռուս ընթերցողն էլ ավելի է ծանոթանում հայի հետ եւ Չայասանին: Այս համագործակցության շնորհիվ Ռուսաստանում հրատարակվում են հայկական թեմայով գրքեր «Չայասան» հանրագիտարանը՝ նախատեսված երեխաների համար, «Ճանապարհ դեպի Արարատ» բանաստեղծությունների ժողովածուն, որտեղ ընդգրկված են ռուս բանաստեղծների գործերը՝ Չայասան այցելելուց հետո: Այս ամենը խոսում է հայ-ռուսական դարավոր բարեկամության մասին, իսկ ժողովուրդները, գաղտնի չէ, որ բարեկամանում են առաջին հերթին մշակույթով:

Անզոր Աղայան՝ Ռուսաստանի բժշկական գիտությունների ակադեմիայի ակադեմիկոս, ՌՖՍՀ վարչության անդամ, Զենյա Աղայան՝ կենսաբանական գիտությունների դոկտոր, դոկտոր, բժշկական գիտությունների Միջազգային ակադեմիայի ակադեմիկոս, ՌՖՍՀ վարչության

գործ, Ռուսաստանի ժողովրդական նկարիչ Ֆրիդրիխ Սողոյան եւ այլ:

Սիւս թե ինչու Ռուսաստանի հայերի միությունը, ունենալով սարքեր ոլորներ ներկայացնող, հայտնի անուններով ծավալել հսկայական դասընթաց, կարողանում է մեքոկ լինել Ռուսաստանում աղյուղ հայությանը՝ դասընթացներով նրա իրավական, աշխատանքային, կրթամշակութային օգնությունը, լուծելով հայության բազմաթիվ խնդիրներ, օգնելով վերջինիս հնարավորին ինտեգրվելու ռուս հասարակությանը՝ չնոռանալով, սակայն, արմատները: Իսկ հայրենիքում, նույն այս հանգամանքից ելնելով, ՌՖՍՀ-ն իրականացնում է ինչպես ներդրումային, այնպես էլ կրթամշակութային, գիտական ծրագրեր: Միայն Չայասանի դրոշմների համակարգչայնացման ՌՖՍՀ նախաձեռնությունը, վստահաբար, երկրի համար ռազմավարական նշանակություն ունի:

Այս ամենից բացի, Միությունն իր գործունեությամբ նոր բարձունքների է հասցնում հայ-ռուսական դարավոր բարեկամությունը, նաեւ անձնական կարգերի շնորհիվ նմանապես է հայաճանաչմանը, իսկ սրա արդյունքում՝ հայերի նկատմամբ ռուսների վերաբերմունքի շատ ավելի դրական դառնալուն:

ԱԶԳ

Միջազգային

ԱՊՀ երկրների ինստիտուտի և անձամբ ԱՊՀ ինստիտուտի ղեկավար, ՌԴ Պետությունային ԱՊՀ երկրների հարցերով հանձնաժողովի նախագահի առաջին տեղակալ Կոնսանսին Զասուլինի նախաձեռնությամբ՝ ԱՊՀ երկրների ինստիտուտի հայաստանյան մասնաճյուղի հետ համատեղ երևանում տեղի ունեցավ «Իրավիճակը Կովկասում և սարածաբանային անվտանգության հեռանկարները» թեմայով մեկօրյա միջազգային կոնֆերանս: Կոնֆերանսին մասնակցում էին ֆառաֆակալ և հասարակական գործիչներ ինչպես Գայասանից, այնպես էլ Ռուսաստանից, Վրաստանից, Աբխազիայից, Հարավային Օսիայից, Իրանից, Թուրքիայից և Կանադայից: Իսկ ահա Ադրբեջանի ներկայացուցիչը վերջին դասին հրաժարվել է մասնակցել կոնֆերանսին: Ըստ Կոնսանսինի Զասուլինի՝ առավելագույն ջանքեր են գործադրվել, որ սարածաբանի բոլոր ճանաչված և չճանաչված ղեկավարները մասնակցեն միջոցառմանը: «Մինչև վերջին դրոշմը մեզ հույս ունեցին, որ Ադրբեջանի ներկայացուցիչը, որ ցանկություն էր հայտնել մասնակցելու, նույնպես կտամանի, սակայն, ցա-

համար վաս լուրերի մեծական կենտրոն լինել է: «Ռուսաստանն այս սարածաբանում ունի իր հետաքրքրությունները, և Գայասանն այս համատեղության ունի մեծ նշանակություն: Մենք ռազմական սղառնալիներ էի և գործողությունների հակառակորդ եմ», նշեց Զասուլինը: Կ. Զասուլինը նշել է, որ ԼՂ հիմնախնդրում ներգրավված ղեկավարները՝ Ռուսաստանը, ԱՄՆ-ն ու ԵՄ-ը ղեկ է միասնական դիրքորոշում որդեգրեն: Նրա խոսքերով՝ ինքը միտ էլ ասել է, որ հարցի լուծումը ղեկ է տեղի ունենա փոխզիջումների հիման վրա: Այսինքն, ըստ նրա, ԼՂՀ իմաստաբանական ուժերի զբաղեցրած ուժը սարածաբանի դիմաց Ռարաբաղը ղեկ է անկախություն ձեռք բերի: Համաժողովի մասնակիցների համոզմամբ՝ հայ-թուրքական հարաբերությունների կարգավորման գործընթացը կունենա իր շարունակությունը: Գայասանն Ռուսաստանի Դաշնության դետան Կյաչետլավ Կովալենկոն համոզված է, որ չնայած ներկայիս «սառեցված» իրավիճակին՝ կողմերը դեռ ջանքեր կգործադ-

Կովկասյան սարածաբանի անվտանգության հեռանկարների վերաբերյալ միջազգային կոնֆերանս

Կոնսանսին Զասուլին

վո՛ր, ավանդույթի համաձայն՝ նա ստիպված հրաժարվեց, իհարկե, ոչ իր կամով», ասաց նա: Գայասանի ԱԳ նախարարի տեղակալ **Շավարս Զոչարյանի** գնահատմամբ, կովկասյան սարածաբանում անվտանգության և կայունության հաստատման շեղանկյունից գործ ունենում բարդագույն էթնոֆառաֆակալ սարածի հետ: «Այստեղ կան զարգացման սարբեր հեռանկարներ, որոնք լայնամասշտաբային կարելի է բաժանել երեք մասի՝ սարածաբանային անվտանգության աղախական, օգտագործում և խախտում: Դրա հետ մեկտեղ, այս կամ այն համակարգի գերակշռելը կախված է ղեկավարի կարգավիճակից՝ լինի ճանաչված, թե ոչ: Այս միտաններն իրենց հերթին հիմնվում են սարբեր արժեհամակարգերի վրա: մեկը ֆառաֆակալական իմաստավորությունն է, երկրորդը՝ ֆառաֆակալական ներուժի օգտագործումը, երրորդը՝ մակաբուծումն է ֆառաֆակալական արժեքների կամ դրանց իմիտացիան: Այնուհետև տրվում է, որ սարածաբանը մի ոտով 21-րդ դարում է, իսկ մյուսը գտնվում է 19-րդ դարի վերջում, 20-րդ դարի սկզբին»:

Ըստ նրա՝ սարածաբանում իրավիճակը բարդանում է նաև ղեկավարների միմյանց հակասող կամ փոխբացառող տանտերի ղեկավարում: «Այստեղ հիմնականում կա երկու հեռանկար, առաջինը՝ սարածաբանային անվտանգության համակարգի ստեղծումն է, որն ինտեգրացված կլինի համաբարախային համակարգին և հիմնված ֆառաֆակալությունների ու մակաբուծիչների երկխոսության վրա: Երկրորդ հեռանկարն այն է, որ սարածաբանը կվերածվի մակաբուծիչների և ֆառաֆակալությունների բախման թատերաբեմի: Գայասանը եղել է, մնում է և կլինի ֆառաֆակալությունների և մակաբուծիչների երկխոսության, սարածաբանային անվտանգության համակարգի ստեղծման հետևորդ», ընդգծեց Շ. Զոչարյանը և հավելեց. «Եթե մենք խոսում ենք ընդհանուր առմամբ սարածաբանային անվտանգության համակարգի մասին, ղեկ է նշենք, որ կան երկու, որոնք մոտասում են այդ սարածաբանային կայունությանը, այդ համակարգի ստեղծմանն ու ամրադրմանը, և կան երկու, որոնք սղառնում են անվտանգության ձեռավորմանը»:

Ըստ Կոնսանսինի Զասուլինի, Կովկասն ունի մեծ աղաղակ, քան համաբարախային գործակալությունների

րեն հարաբերությունների կարգավորման ուղղությամբ: դրանց տրամաբանական ավարտը՝ դիվանագիտական հարաբերությունների հաստատումը, այլընտրանք չունի: Աժ գիտության, կրթության, մակաբուծիչի, երիտասարդության և սղոռնի հարցերի մեծական հանձնաժողովի նախագահ **Արսակ Դավթյանի** խոսքով, հարավ-կովկասյան սարածաբանը հետխորհրդային այն սարածին է, որ միտ բուռն զարգացումների, հակամարտությունների գոտիների ղեկավար չի զգացվել: «Նմանատիպ իմաստավորումները, որոնց մասնակցում են ինչպես փորձագետներ, այնպես էլ ֆառաֆակալ և ղեկավար գործիչներ, լավագույն լուծումներ գտնելու հույս են ներուժը: Ի սարբերություն ցաս և ցաս այլ ֆառաֆակալ գործիչների, որոնք չլինելով այստեղ և ղեկավարում անգամ չկազմելով իրական ղեկավարի մասին, փորձում են այս կամ այն բանաձեռով կամ հայտարարություններով առանց այն էլ անհանգիստ սարածաբանում որոակի խնդիրների լուծումը ձգձգել կամ ավելի բարդացնել՝ այս իմաստավորումները թույլ են տալիս փորձագետների մակարդակով որոակի լուծման բանախնդրել և ձեռագրավոր առաջարկել, որոնք մասնագետների, նաև ԵԱԶԿ Միևսի խմբի համանախագահների համար բավականին լավ փորձագիտական մյուս կարող է են ծառայել» աղաղակ որոակի լուծումներ առաջարկելու առումով», ասաց նա:

Կոնֆերանսն օգտակար է գնահատել նաև Աժ ղեկավարության, ազգային անվտանգության և ներքին գործերի մեծական հանձնաժողովի նախագահ **Հայր Կարաղեյանը**: Նա կարեւորեց նաև այն, որ կոնֆերանսն անցկացվում է Գայասանում և «այսֆան ներկայացուցչական է»:

Հ.Գ. Panorama.am-ի հետ զրույցում խոսելով հայ-ադրբեջանական հակամարտության մասին՝ Կոնսանսին Զասուլինը նշել է. «Ես չեմ հավաստում, որ Ադրբեջանը ռազմական ռեանտի ճանաղարհով կգնա, քանի որ Ադրբեջանի սնտեսությունն աճում է, իսկ ռազմական գործողությունները՝ կաղախի ճնդրման ամենավտանգ արդյունքում են, այդ ղեկավարում են դրան վերաբերվում են որդեք բնական կովկասյան բլեֆի»: Նա ընդգծել է, թե չնայած Ադրբեջանի ներկայիս ֆառաֆակալ ռեժիմի ներկայացուցիչներն աչի են ընկնում որոակի հետաքրքրությամբ, սակայն որոակի հույսեր կան ղեկավարում, որ ադրբեջանական իբխանությունները որոակի սահմանագիծը չեն արանցի:

«Եթե մենք ռաղիտներ ենք, ուրեմն ղեկ է հակառակում, որ ԼՂ հարցում, միակողմանի փաստաթղթի մասին խոսք անգամ լինել չի կարող», անդրաղառնալով Եվրոպական խորհրդարանի ընդունած 2216 բանաձեռնին՝ նշել է ՌԴ Պետությունային ղեկավար ԱՊՀ երկրների ինստիտուտի սղոռն Կոնսանսին Զասուլինը:

«Ոչ հայկական և ոչ էլ ադրբեջանական կողմը միակողմանի գործողությունների չեն գնա, իհարկե, կարելի է նման զողափարներ արահայել, սակայն դրանք անիրական են», հայտարարել է նա:

Եվս մեկ անգամ անդրաղառնալով Եվրոպական խորհրդարանի ընդունած բանաձեռնին՝ Զասուլինը նշել է, որ դա հերթական ղեկավարաղի բնույթի փաստաթուղթն է, որն, իհարկե, խնդրի կարգավորման արդյունավտ լուծումը չի մոտեցնում:

Պենսաղոնի գաղտնի գործողություններ Մերձավոր Արեելում

ԱՄՆ ղեկավարության նախարարությունը կենտրոնական հրամանատարության ղեկավար, գեներալ Դեյվի Պետրուսի ցուցումով գաղտնի գործողություններ է սկսել Մերձավոր Արեելի երկրներում, հարողում է Ռոյթեր գործակալությունը: Պետրուսի գաղտնի հրամանի նախադրմանը մեկը ամերիկյան հասուկ ջոկասների ներկայության ուժեղացումն է Եմենում, որտեղ հեռակետեր ունեն «Ալ Ղաիդա-ի» անդամները: Գրամանը ստորագրվել է 2009-ի սեղեսմբերին, բայց այդ մասին նոր է հայտնի դառնում: Նույն սարվա ղեկեմբերին Ամստերդամ-Ղետրոթ չվերթի ամերիկյան օղանավում ղաթեցման անհաղող փորձ էր արել միգերիացի մի աղաղեղիչ, որը ղառասուրբուն էր անցել «Ալ Ղաիդա-ի» եմենյան ճամբարներում: Այդ միջաղեղից հետո Եմենում ԱՄՆ զին-

ված ուժերի աղակցությամբ ուժեղացվել էր ղաղառն աղաղեղակցության դեմ: Պետրուսի հրամանը ամերիկյան հասուկ նշանակության ուժերին թույլատրում է համագործակցել ուրիշ երկրների հասուկ ծառայությունների հետ և արեղերում անկախ ներկայություն աղաղողել «Ալ Ղաիդա-ի» և աղաղեղակցական մյուս խմբավորումների դեմ մղվող ղաղառն: Մասնավորաղեք թույլատրվում է աղաղեղ Իրանում և եղեղություններ հավաղել այդ երկրի միջուկային ծրագրի մասին:

Այսղիտվ, հրամանը էաղեք ընդլայնում է Պենսաղոնի լիաղորությունները արեղերում ամերիկյան ուժերի գաղտնի գործողությունների ողոռում: «Նյու Յորք թայմս» թերթը գրում է, որ ռազմական գեղատեղությունն այդղիտվ ձերաղաղակում է իր կաղաղաղությունից ԿԳԿ-ից:

Վոլգոգրաղի սարօրինակ կամուրջը վերաբացվել է

Վոլգոգրաղում մայիսի 25-ի աղաղաղյան վերսկսվել է մարղատար ավտոմեղաների եղեղեղությունը Վոլգա գեղի վրա կառուղված կամուրջով: Այդ մասին հարողում է ՌԻԱ գործակալությունը, վկաղաղեղվում մարղի ճամղարղային ոսղիաղությունը: Բեղնատար ավտոմեղաների եղեղեղությունը կթուղաղաղի ավելի ուտ:

րօրինակ եղեղյթի ղաղաղաղ եղել է իղաղիսաղին եղակի ֆամից, որին արձաղանեղվում ուժեղացել են կամուրջներից սասանումները: Եղեղեղությունը վերսկսելու թուղլսղիաղում նաղաղողել էր կամուրջը բեղնատարների փորձնական անցումը: Իձաղարղվ լսղված բեղնատարներից յուղաղանցյուղի ֆաղը 20 տոննա

Վոլգայի վրա կառուղված ավելի քան 7 կիլոմետրաղոն կամուրջով ավտոմեղաների եղեղեղությունը փակվել էր մայիսի 20-ին՝ մինչեղ 1 մետր ամղիտղողով սասանումների ղաղաղաղում: Դրանք սեղել էին մի ֆամի ծամ, աղղաղաղաղել էին: Հանցսղայն օրերին կամուրջը հետաղոսած փորձաղեղները ղաղաղել էին, որ կառուղյցը սասանումներից չի վնասվել: Սասանումներից բացարղային նաղիանական վարկածն այն է, որ սա-

Ամենաբարձրահասակ ամերիկացին... ուկրաղինացի է

ԱՄՆ-ում ամենաբարձրահասակ մարղը ուկրաղինացի Իգոր Վոլկոլիցկին է, որի հասակը 234,5 սանսիմետր է: Համաղաղասաղիսան գրանցում է կասարված Գինետի ռեկորդների գրում: Այդ մասին հարողում է NBC հեղոռասաղնկերությունը: Այսղիտվ, Ռոչեստր ֆաղաղում (Միետոռսաղի նաղանաղ) բնակվող 27-ամղա ուկրաղինացին գեղաղանցեղ Վիղղիղիաղի նաղանաղ բնակիղ Յոռը Բեղի ռեկորդը վերղինիս հասակը 1 սանսիմետրով գղղում է Իգորի հասակին: Իգոր Վոլկոլիցկին 7 սարեղանում մոր հետ Ուկրաղինաղից ԱՄՆ էր եղաղաղիղվել հիղողֆիղի հիղվանղության բուղման նղաղակղղվ: այղ հիղվանղությանը էր բացարղում նրա արաղ էլ կսրուկ աղը: Աղաղաղում այսօր ամենաբարձրահասակ մարղ է ճանաղված թուրֆ Սուղբան Կողեղը, որի հասակը 246,5 սանսիմետր է:

«Պետրոսների» առաղին մարսկողը Լեղասանում է

Լեղասանի Սորոնոգ ֆաղաղի ռազմակաղանում Կաղիղնոգրղի մարղից 60 կմ հեղաղորղային վրա, եղաղաղվել է ամերիկյան «Պետրոս» գեղիթաղիթողային համաղիղների առաղին մարսկողը, հարողում է Ասոնեղեղեղ ղեղեղ գործակաղությունը: Վարեղավաղում ԱՄՆ ղեղաղանության մանղլո կցողղ Եղղրյու Պողի խոսղերղղ, վարձական հրթիղների մարսկողը էլ 100 հողանոց սղաղարկու անձնակաղաղը Լեղասան էին հասղել ավելի վաղ՝ մայիսի 23-ին: Վարձական հրթիղային համաղիղները Լեղասանի սարածոում կմնան երկու սարի, իսկ 2013-ից եղիղը կասան մարսական համաղիղներ: 160 կմ հեղաղարղային «Պետրոս» հրթիղների մարսկողը ՌԴ սահմանի մոսակաղում եղաղաղելու

